

25.5.1

36b (משנה א') → 38a (ליכא למשמע מינה)

Note: again, the entire chapter of משניות is presented before the גמרא, as such, we will only present 'משנה א' here and its attendant גמרא and then go back to the subsequent משניות later

1. וידבר ה' אל משה לאמר: נפש כי תחטא ומעלה מעל בה' וכחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו: או מצא אבדה וכחש בה ונשבע על שקר על אחת מפל אשר יעשה האדם לחטא בהנה: והיה כי יחטא ואשם והשיב את הגזלה אשר גזל או את העשק אשר עשק או את הפקדון אשר הפקד אתו או את האבדה אשר מצא: או מפל אשר ישבע עליו לשקר ושלם אתו בראשו וחמשתיו יסף עליו לאשר הוא לו יהגנו ביום אשמתו: ואת אשמו יביא לה' איל תמים מן הצאן בערפק לאשם אל הכהן: וכפר עליו הפהן לפני ה' ונסלח לו על אחת מפל אשר יעשה לאשמה בה: ויקרא פרק ה: ג: כ: ט

- I 'משנה א': class, circumstances and liability for שבועת הפקדון (v. 1)
- a class: applies to all classes (men/women, קרובים etc.)
 - b location: whether he takes the oath himself or the מפקיד/נגזל (etc.) administers it – liable for denial in ב"ד
 - i ר"מ: if he takes the oath himself, liable even outside of ב"ד (as his approach in שבוה"ע)
 - ii חכמים: in either case, liable anywhere
 - c liability: intentional or שוגג (of consequence) – but must be cognizant of the "lie" at the time
 - d consequence: אשם (for 2 silver pieces) (and 1/5th fine over the קרן)
- II ר"ס question of the students of רבה – if the שומר intentionally lies and there is התראה – does the punishment get raised – either to מכות in lieu of קרבן or מכות in addition to קרבן?
- a lemma1: since the whole liability for שבוה"ע is a חידוש, התראה no longer plays a role OR
 - b lemma2: התראה nonetheless "raises the bar"
 - i argument: שבוה"ע which determines that שבוה"ע is more "severe" than שבוה"ע, in that מכות → שוגג and מכות → זדון
 - 1 implication: עדים והתראה (else, no מכות), and the מכות is חומרא (to which a person would avoid with קרבן)
 - (a) conclusion: with התראה, only מכות given – not קרבן
 - (b) block: רבא בר איתי: – that שבוה"ע is authored by ר"ש, who doesn't allow for בקרבן – כפרת זדון בקרבן
 - ii counter: שבוה"ע has alternate version of שבוה"ע – חומרא of שבוה"ע is אשם (2 כסף) over עו"י – case is שוגג (no proof)
 - 1 alternate version: שבוה"ע has no liability for מזיד, but אשם for שוגג
 - (a) suggestion: infer from here that there is only קרבן for שבוה"ע even with התראה
 - (i) block: this case is also w/o התראה
 - 2 note: שבוה"ע (קרבן) שבוה"ע is contrasted with שבוה"ע (מכות) נזיר טמא
 - (a) rejection: that may mean that שומר completes his obligation with מכות (קרבן) is to allow him to begin נזירות
 - iii they brought the problem to רבה who reacted by noting that the premise is faulty:
 - 1 premise: שבוה"ע where there are עדים against his denial generate a חיוב – it's immaterial and בעלמא דברים – כפירת דברים
 - 2 support (ר' חנינא לרבה) (v. 1) – excludes if he admitted to any of the claimants
 - (a) and: שבוה"ע – ונשבע על שקר – excludes the הלואה with a שטר or בעדים (assumption – fully excluded)
 - (i) rejection (רבה): this is a case of immaterial admission (בעלמא דברים)
 1. proof: since 1st clause (וכחש בה) must exclude a case where he admitted the debt, but claimed that it was only owed to one partner or brother, similarly 2nd clause must be where he admitted to the debt, but denied that there were עדים or a שטר (i.e. no proof for רבה's position from here)
 - 3 argument: he isn't liable for שוגג, but שוגג – זדון
 - (a) isn't this: a case of התראה ("זדון עדים")
 - (b) rejection: it is a case of עצמו זדון (he knew that he was lying)
 - 4 challenge: previous משנה – if 2 sets of עדים lie under שבוה"ע, both liable → כפירת ממון w/עדים is not "immaterial"
 - (a) block: that is per רבינא's explanation (above) – that 2nd כת were קרובים at time of 1st כת's denial
 - 5 challenge: if שומר claimed נגב, טענת נגב, took the oath and עדים came to dispute him and he confessed
 - (a) if: he admitted before they came, liable for אשם+חומש
 - (b) if: he admitted after they came, liable for אשם (כפירת ממון שיש עליו עדים) → כפול+אשם
 - (i) rejection: as per רבינא (above) – i.e. עדים were קרובים at time of his oath
 - 6 challenge (רבינא לר' אשי): contrast of שבוה"ע to שבוה"ע – that שבוה"ע carries מכות if done בזמיר → must be עדים
 - (a) rejection: as per ר"ס alternate version (above)
 - 7 refutation of רבה: from contrast of (לוקה) with שבוה"ע (עדים) → נזיר טמא (עדים) → חיוב – שיש עליו עדים – כפירת ממון שיש עליו עדים

- c *ד's approach*: denial of liability is חייב if there are עדים, but not if it's a debt with a שטר
- i *explanation1* (ר"פ): שטר might die, עדים remains
- 1 *rejection* (ר' הונא בריה דר"י): a שטר can also be lost
- ii *explanation2* (ר"ה בד"י): שטר generates קרקע שעבוד and there is no liability for קרקעות
- iii *related dispute*: קרקע עדי – משביע עדי קרקע – ר' יוחנן ור"א disagree whether there is liability
- 1 *assumption*: ר' יוחנן must take the position that it is exempt (as per ר"ה הונא בריה דר"י's explanation)
- 2 *suggestion* (ר' ירמיה לר' אבהו): this dispute mirrors ר"א/רבנן re: קרקע
- (a) *case*: if someone stole land and it became flooded
- (i) ר"א must fulfill הגזילה השבת by paying for original value (כשעת הגזילה)
- (ii) ר"ה can tell גזול – גזול לפניך – גזול דרבנן
1. *and*: we explained that their dispute is in reading v. 1:
- a. ר"א uses ומיעוט ריבוי and only excludes שטר from הגזילה השבת
- b. רבנן use כלל ופרט and exclude (+עבדים) קרקע שטר
- 3 *rejection*: the position of פטור would claim that even ר"א would agree – מכל allows for some things to be included in השבת הגזילה but excluded from שבועה (i.e. קרקע)
- 4 *support* (ר"פ לרבא): משנה ה' includes claim of שורי את גנבת, but omits עבדי את גנבת → no שבועה for עבדים (as above)
- (a) *rejection* (ר' פפי): end of that משנה uses הכלל זה; perhaps that is including עבדי את גנבת
- (i) *rather*: no proof from this משנה to either position